

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra Fra Piazza del Popolo · I

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Fra Piazza del Popolo", i Bergsøe, Vilhelm: *Fra Piazza del Popolo*, udg. af Flemming Conrad ; Lars P. Romhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, [1988], s. 610. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bergsoev01ny-shoot-idm139673027021392/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Fra Piazza del Popolo

- polo i midten af et fontæne-anlæg med vandsprudende løvestatuer. – *Babauino, Corso, Ripetta* jf. s. 595. – *Ladri*: it.: tyve. – *Assasini*: it.: mordere. – *Monte Pincio*: Rb6. – *Pantheon*: monumental kuppelformet bygning fra oldtiden (Rf3). – *Trattorie*: af it.: restaurant. – *Finio Misto*: «en hakket Blanding af Nyrer, Lunge, Lever og andre mindre ædle Dele» if. *Er V* (1905) 11. – *Lattuga*: it.: salat. – *Est, Est*: oftere Est-Est-Est, kendt hvidvin fra vindistriktet *Montefiascone*: nord for Rom; distriktets navn bruges også som betegnelse for vinen. – *Palombella*: it.: «Skovduens», restaurant nær ved Pantheon, jf. Bergsøe: *Italiensk Billedbog* (1881) 30.
- 14 *glemmer* . . . *Talens Solv*: jf. ordsproget: Tale er solv, men tavshed guld. – *det øverste* eller yderste *Thuk*: klassisk betegnelse for de (aller)nordligste lande: Skandinavien, Island, Grønland. – *Appenninerne(s)*: bjergkæden ned gennem den italienske halvø. – *Katakombene(s)*: antikke, fortrinsvis kristne forsamlings- og begravelsespladser i huler og gange under jorden, ved 1860 endnu uden for Rom. – *Campagnen(s)*: se s. 598. – *de pontinske Sump*: i den sydlige del af Campagnen, ud mod Middelhavet. – *Camaldoli*: navn på flere it. lokaliteter, her sandsynligvis et højtbeliggende punkt i Napolis vestlige udkant, med udsigt over denne by, mod Vesuv, og ud over Napolibugten, jf. *Rom* (1877) 675; der fandtes dog også et tilsvarende benævnt kloster for camaldulensermunke (en særlig gren af benediktinerordenen) ved Frascati på bjergskråning i Roms sydlige omegn, se Chr. Elling: *Kransen om Rom* (1968) 161 f. med foto. – *Venusbane*: Venus er den antikke rom. mytologis kærlighedsgudinde. – *Drage*: vikingeskib(s) dragefigur prydnende forstavnen). – *Fæste*: fæstning (arkaiserende, poetisk). – *Normannerne(s)*: de skandinaviske vikinger o. år 1000, der også plyndrede langs Italiens kyster; og deres ætlinge i Nordfrankrig (Normandiet), der tilegnede sig et rige i Syditalien og Sicilien i 11. og 12. årh.; da de undsatte pave Gregor VII i 1084, forårsagede de store ødeleggelse i Rom. – *Bædeker*: (ty. udgiver af talrige titler inden for artern) rejsefører.
- 15 *vandrøve*: som ikke (længere) er i god tvivl; slatne. – *kan Frankrig* . . . *til Italien*: se s. 599. – *den protestantiske Kirkegaard*: begravelsesplads for ikke-katolikker, bl.a. protestanter, ved Cestuspyramiden i det sydlige Rom (Rg1). – *tiusinde Scudi*: den it. mønt 1 scudo = ca. 2 daler, jf. n.t. s. 29. – *den svensk-norske*: Norge var 1814-1905 underlagt Sverige i en union, hvor kongemagten og udenrigspolitikken lå i svenske hænder. – *Civita vecchia*: Pavestatens havneby, ca. 75 km nordvest for Rom; se s. 598. – *Him. Bing, Reitze!*: store navne i den københavnske forretningsverden, bl.a. i kunstgenstande og boghandel.
- 16 *den Gamle af Dage*: udtrykket måske som citat fra Grundtvigs kendte sang *Til Danmark* (1848), men for øvrigt kendt som gl. betegnelse for den alderstegne. – *opkrampede*: med skyggen hæftet op til pulden. – *Boulevard-Theatrene i Paris*: kendt for deres underholdende, florte, stereotyp repertoire. – *Roverborgen paa Kongens Nytorv*: syngespil af Oehlenschläger, der havde premiere på Det kgl. Teater 1814 og holdt sig med

- mange opførelser ned i århundredet – *Pensionsanstalter*, steder, hvor unge piger kunne bo og modtage undervisning og opdragelse.
- 17 *Stato zitto*. it.: vær stille. – *Capo le Case*: Re4, med et af skandinavernes stamspisesteder, jf. *Rom* (1877) 257. – *den skandinaviske Forening(s)*: foreningen organiseredes i Rom med støtte fra de skandinaviske stater 1860. «Skandinavisk Forening havde tilhuse i Palazzo Correa, Via de' Pontefici [Re5], en af Tværgaderne mellem Corso og Via di Ripetta, fra Minutters Gang fra Piazza del Popolo» (M. Galschiødt: *Skandinaver i Rom før hundrede Aar siden* (1923) 57; se også *Rom* (1877) 326 ff.). – *Mezzo caldo*: it.: en varm halv, dvs. en rødvinstoddy; jf. E. Hornborg: *Roms tredje storhøstid* (1941) 306. – *Caffè nuovo*: Roms fjomtste kaffehus, indrettet i Palazzo Ruspoli ved Corsoen (Re4); beskrevet af L. Bobé i *Rom og Danmark gennem Tiderne II* (1937) 225-26, jf. også Goldschmidt: *Fortællinger og Skildringer I* (1863) 15 ff. – *Ave Maria*: Hil Maria, latinsk bon, som kirkeklokkeslag giver signal til at bede morgen, middag og (her) aften, jf. Bergsøes note i *I Sabinerbjergene II* (1871) 139: «Der ringes til Ave en halv Time efter Solens Nedgang» – *Via de' Pontefici*: se noten ovenfor om Den Skandinaviske Forening.
- 18 *divertere*: underholder. – *Trinà de' Monti*: kirken oven for Den spanske Trappe (Re4). – *Credito*: anvistning på penge, der kan udbetales til den navngivne indehaver hos myndighed, bank el. lign. i udlandet. – *voffù tout*. fr.: det er det hele. – *vandspildende Marmorlober*: se n.t. s. 13 om øberisken. – *Fogliette*: af it. foglietta = en vinkande eller karaffel; som mål ca. 1/2 l. – *Frakke*: jakke.
- 19 *Cerberus*: streng vogter, egl. den gruehge hund, der vogtede indgangen til underverdenen (i gr. mytologi). – *Permesso*: it.: tilladelse, adgangsbevis, her udgangsbevis. – *Briganteme*: af it.: rovere – *Via Flaminia*: se s. 595. – *Mansignone*: gejstlig af høj rang, evt. med verdslig administrativ post. – *Reuzi*: Roms politigubernør if. *Rom* (1877) 357 ff., hvor Bergsøe fortæller om sit besøg i hans møntsamling. – *Jà mente . . . Eccellenza*: it.: det spiller ingen rolle, hr. Jeg er en fattig srakket! En lille skilling, Deres Højvelbårenhed! – *kan man komme ind . . . Esel med Sol*: Filip af Makedonien (379-336 f.Kr.) tillægges den ytring, at ingen by er uundtagelig, når der er et så stort hul i muren, at et esel med en sack guld på ryggen kan komme gennem det – *en Esel*: fælleskønsformen = et fæ, modsat intetkønsformen tidligere. – *Paoli*: 1 paolo = 10 barocchi; 100 barocchi = 1 scudo: se n.t. s. 15; if. Bergsøes note i *I Sabinerbjergene I* (1871) 52 sættes 2 paoli til «Omtrent 30 Skilling dansk»
- 20 *I ignemare*: mure omkr. vigne = vingård, vinhave. – *Antesquade*: af fr.: bagtrop. – *felicitissima notte*: it.: god nat, egl.: en meget lykkelig nat (ønskes) – *Maleri i Firenze*: trykmanuskriptet havde oprindelg den nærmere angivelse i Palazzo Pitti; den blev udeladt; maleriet har ikke kunnet identificeres og er formentlig Bergsøes fiktion. – *Decamerone(s)*: novellsamlingen *Il Decamerone*, med ramme, er skrevet af den it. forfatter Giovanni Boccaccio o. 1350. Titlen betyder «de ti dages fortællingers, og bo-